Crowe | Accountancy & Advies

Accountantsverslag

Gemeente Reusel-De Mierden

13 juni 2023

Eindhoven

Aanbiedingsbrief

Gemeente Reusel-De Mierden
t.a.v. de gemeenteraad
Postbus 11
5540 AA Reusel

Eindhoven, 13 juni 2023

Betreft: **Accountantsverslag boekjaar 2022**

Geachte leden van de raad,

Hierbij bieden wij u het accountantsverslag aan naar aanleiding van onze controle van de jaarrekening 2022 van de gemeente Reusel-De Mierden.

Onze opdracht is het controleren van de jaarrekening op de aspecten getrouwheid en rechtmatigheid. In het kader van onze opdracht hebben wij in december 2022 een interim controle uitgevoerd. De bevindingen hieruit zijn reeds in een separate management letter gerapporteerd.

Aansluitend zijn wij in mei 2023 gestart met de jaareindecontrole die wij onlangs hebben afgerond. De jaareindecontrole is gericht op het vormen van een oordeel over getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening in overeenstemming met de Nederlandse regels voor financiële verslaggeving en het vastgestelde normenkader.

Dit accountantsverslag bevat de belangrijkste bevindingen naar aanleiding van de jaareindecontrole. Waar mogelijk doen wij aanbevelingen gericht op verdere verbetering. Deze aspecten doen geen afbreuk aan ons oordeel omtrent de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening 2022.

Wij hebben dit verslag in concept besproken met de ambtelijke organisatie. Tevens wordt dit verslag toegelicht aan de leden van de auditcommissie op 15 juni 2023.

Wij vertrouwen erop u middels onze rapportage voldoende geïnformeerd te hebben. Tot het geven van een nadere toelichting zijn wij uiteraard gaarne bereid. Wij danken de medewerkers van de gemeente Reusel-De Mierden voor hun inzet en de plezierige en constructieve samenwerking.

Tot het geven van een nadere toelichting zijn wij uiteraard gaarne bereid.

Met vriendelijke groet, namens ons hele team,

T.M.M. van Lierop RA MSc
Extern accountant

H.A.C.M. Vissers RA MSc
Manager

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

Inhoudsopgave

1. Management samenvatting 4

2. Ons oordeel 7

3. Bevindingen jaarrekening 2022

    1. Rechtmatigheid 10
    2. Grondexploitaties 12
    3. Voorzieningen groot onderhoud 13
    4. Jeugdhulp en Wmo 15
    5. Overige bevindingen 16

4. Overige aspecten 18

5. Bijlages

    1. Tabel fouten en onzekerheden SiSa 20

Totaal aantal pagina's: *22*

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

1. Management samenvatting

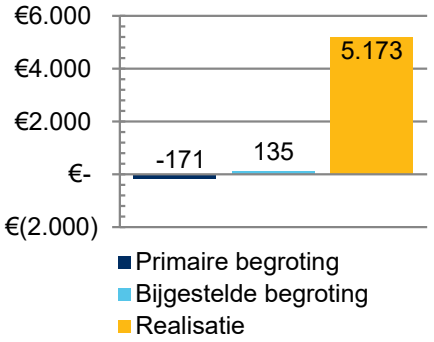
Ons oordeel				
Onderwerp	**Goedkeurend**	**Afkeurend**	**Beperking**	**Toelichting**
Getrouw beeld		-	-	De jaarrekening 2022 geeft een **getrouw beeld** van de grootte en samenstelling van zowel de baten en lasten over 2022 als van de activa en passiva per 31 december 2022 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
Rechtmatigheid		-	-	De verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in de jaarrekening 2022 zijn in alle van materieel zijnde aspecten **rechtmatig tot stand gekomen** en zijn in overeenstemming met de wet- en regelgeving zoals opgenomen in het door het college vastgestelde normenkader.
Onderwerp	**Geen bevindingen**	**Wel bevindingen**	**Anders**	**Toelichting**
WNT verantwoording		-	-	Wij hebben vastgesteld dat de WNT-verantwoording, zoals opgenomen in de jaarrekening, **voldoet aan de daaraan te stellen eisen.**
SiSa-bijlage				Wij hebben de SiSa-bijlage zoals opgenomen in de jaarrekening gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2022. Op grond hiervan melden wij dat **geen fouten en/of onzekerheden** zijn geconstateerd boven de voor de SiSa geldende rapporteringstoleranties.

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

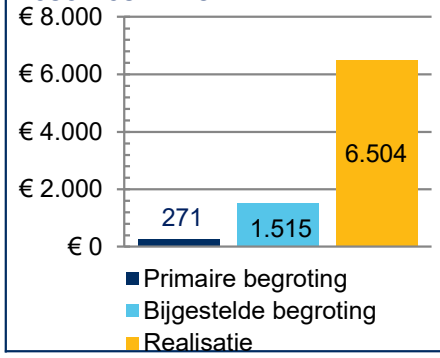
1. Management samenvatting

Financiële analyse 2022

Resultaat vóór mutatie reserves in k€

Resultaat na mutatie reserves in k€

De **primaire begroting** startte met een saldo van baten en lasten van € 171.000 negatief. Voor deze per saldo hogere lasten was dekking uit de reserves aanwezig. Hierdoor was een sluitende begroting met een positief resultaat van € 271.000. De begroting is gedurende het jaar positief bijgesteld, onder andere vanwege de hogere algemene uitkering.

Het **gerealiseerde resultaat vóór en na mutatie reserves** (saldo baten en lasten) is in beide gevallen circa € 5,0 mln hoger dan de bijgestelde begroting. De belangrijkste mutaties van het resultaat ten opzichte van de bijgestelde begroting betreffen:

- Positief resultaat opvang Oekraïne + € 1.411.000 (programma 6)
- Voordelen grondexploitaties + € 1.472.000 (programma 8)
- Hogere algemene uitkering (decembercirculaire) + € 1.160.000 (programma 0)
- Lagere kosten onderhoud groenvoorziening en hogere verkoop hout + € 268.000 (programma 5)
- Lagere lasten Wmo en Jeugdwet + € 261.000 (programma 6)
- Overige voordelen + € 417.000

In algemene zin is een positief resultaat in lijn met de landelijke tendens. Dit heeft grotendeels te maken met incidentele toegekende budgetten door de rijksoverheid. Bij uw gemeente valt daarnaast op dat een deel van het resultaat wordt veroorzaakt door projecten/activiteiten die niet of vertraagd zijn uitgevoerd en doorlopen naar 2023. Wij adviseren om het ambitieniveau en de mate waarin projecten kunnen worden gerealiseerd goed op elkaar af te stemmen.

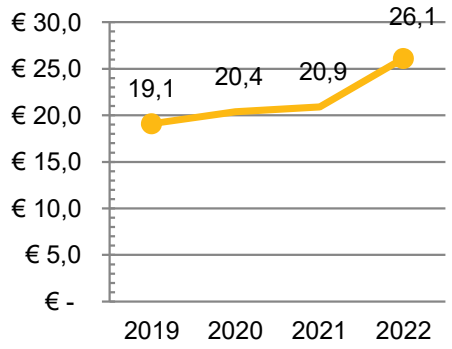
Bovenstaande voordelen zijn geheel als incidenteel bestempeld. Met de **structurele resultaten en afwijkingen** houdt de gemeente rekening in de (meerjaren)begroting. De verwachting is overigens dat de gemeente de komende jaren met forse kostenstijgingen wordt geconfronteerd (personeel, inflatie alsook verbonden partijen).

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

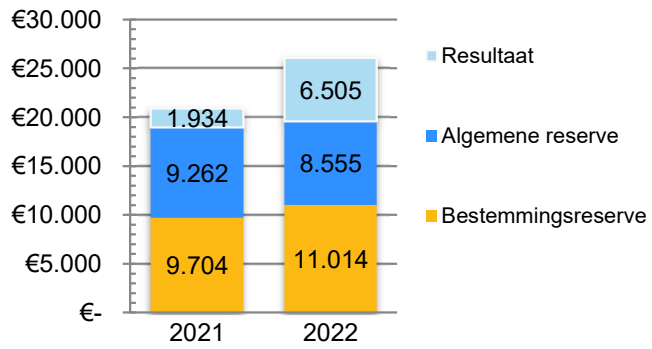
1. Management samenvatting

Financiële analyse 2022

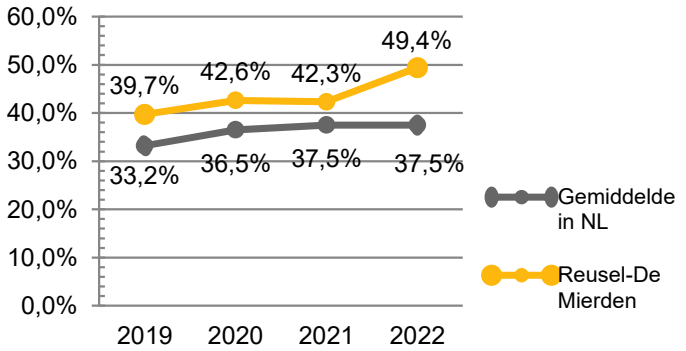
Eigen vermogen in € mln

Opbouw eigen vermogen in €k

Solvabiliteit in % van balanstotaal

Het **eigen vermogen** van de gemeente neemt toe met € 5,2 mln als gevolg van het gerealiseerde resultaat voor bestemming en bedraagt € 26,1 mln eind 2022. Het eigen vermogen bestaat voor € 11,0 mln uit bestemmingsreserves, voor € 8,6 mln uit algemene reserves en € 6,5 onbestemd resultaat. De bestemmingsreserves nemen toe, met name op de reserve afschrijvingen voor nieuwe investeringen zoals de Kei (€ 1,7 mln) en voor andere bestaande kapitaalgoederen volgens het raadbesluit (€ 2,0 mln).

De **solvabiliteit** bedraagt met 49,4% en is verder toegenomen ten opzichte van voorgaand jaar en ligt boven het landelijk gemiddelde. Dit hangt in grote mate samen met de toename van het eigen vermogen. De totale vaste schulden bedragen eind 2022 € 13,6 mln (2021: € 15,9 mln). Eind 2022 is nog € 5,8 mln (incl. saldo rijks schatkist) liquiditeit beschikbaar.

De **weerstandscapaciteit** van de gemeente bedraagt circa € 12,6 mln onder andere bestaande uit de vrij besteedbare algemene reserves (€ 9,9 mln). Op basis van de analyse opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen is dit voldoende om de risico's van € 2,7 mln op te kunnen vangen. Naast de genoemde risico's in de paragraaf weerstandsvermogen, zitten naar ons idee de grootste financiële risico's in de toekomstig uit te voeren projecten (De Kei en Centrumplan Reusel) als gevolg van de stijgende (bouw)kosten en stijgende rentekosten. Wij adviseren de risico's te monitoren in relatie tot de weerstandscapaciteit.

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

2. Ons oordeel

<table>
<tr><th>Onderwerp</th><th>Toelichting</th></tr>
<tr><td>Gehanteerde controle en rapporterings-tolerantie</td><td>Wij hebben de jaarrekeningcontrole 2022 uitgevoerd met inachtneming van de volgende toleranties, zoals opgenomen in het controleprotocol. Indien de geconstateerde fouten en onzekerheden het bedrag van de goedkeuringstolerantie niet overschrijden kan in beginsel een goedkeurende controleverklaring worden afgegeven.
<table>
<tr><th></th><th>Grondslag</th><th>Omvang</th><th>Tolerantie</th></tr>
<tr><td>Fouten</td><td>1% van de begrote lasten inclusief dotatie reserves</td><td>€ 35.600.000</td><td>€ 356.000</td></tr>
<tr><td>Onzekerheden</td><td>3% van de begrote lasten inclusief dotatie reserves</td><td>€ 35.600.000</td><td>€ 1.068.000</td></tr>
<tr><td>Rapporteringstolerantie</td><td>-</td><td>-</td><td>€ 50.000</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td>Controleverschillen</td><td>In de jaarrekening 2022 resteren onderstaande ongecorrigeerde controleverschillen en onzekerheden met betrekking tot de getrouwheid en rechtmatigheid. Omdat het totaal aan fouten onder de toleranties blijft, heeft dit geen effect op ons oordeel. Hieronder opgenomen het overzicht van ‘niet gecorrigeerde afwijkingen’ boven de rapporteringstolerantie van € 50.000.
<table>
<tr><th>Omschrijving</th><th>Getrouwheid / Rechtmatigheid</th><th>Omvang fout</th><th>Richting</th><th>Omvang onzekerheid</th><th>Verwijzing</th></tr>
<tr><td>Vaststellen levering zorg</td><td>Getrouwheid en rechtmatigheid</td><td>-</td><td>-</td><td>€ 161.000</td><td>3.5</td></tr>
<tr><td>Te hoge voorziening wachtgeld</td><td>Getrouwheid en rechtmatigheid</td><td>€ 124.000</td><td>positief</td><td></td><td>3.6</td></tr>
<tr><td>Totaal</td><td></td><td>€ 124.000</td><td></td><td>€ 161.000</td><td></td></tr>
</table></td></tr>
</table>

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

2. Ons oordeel

Onderwerp	Toelichting
Jaarverslag verenigbaar	Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag overeenkomstig het BBV is opgesteld en, voor zover wij dat kunnen beoordelen, **verenigbaar is met de jaarrekening**. De programmaverantwoording hebben wij marginaal getoetst wat zoveel betekent als het signaleren van mogelijke tegenstrijdigheden. De accountantscontrole omvat derhalve geen oordeel over de inhoudelijke juistheid en/of volledigheid van de informatieverstrekking opgenomen in de programmaverantwoording.
Schattingen	De opstelling van de jaarrekening vereist dat het college oordelen vormt en **schattingen en veronderstellingen** maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van de baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen zijn in het kader van onze controleopdracht op aanvaardbaarheid beoordeeld. Hierbij hebben wij geen belangrijke tekortkomingen geconstateerd. In uw jaarrekening zijn de volgende belangrijke schattingen verwerkt: • De waardering van de grondexploitaties; • De waardering van voorzieningen, in het bijzonder groot onderhoud gebouwen en wegen; • De financiële verwerking van uitkomsten van lopende juridische procedures; • De inbaarheid van debiteuren en de getroffen voorziening voor dubieuze debiteurenposities; • De inschatting van de diverse nog te verrekenen bedragen inzake de opvang van Oekraïense vluchtelingen.

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

2. Ons oordeel

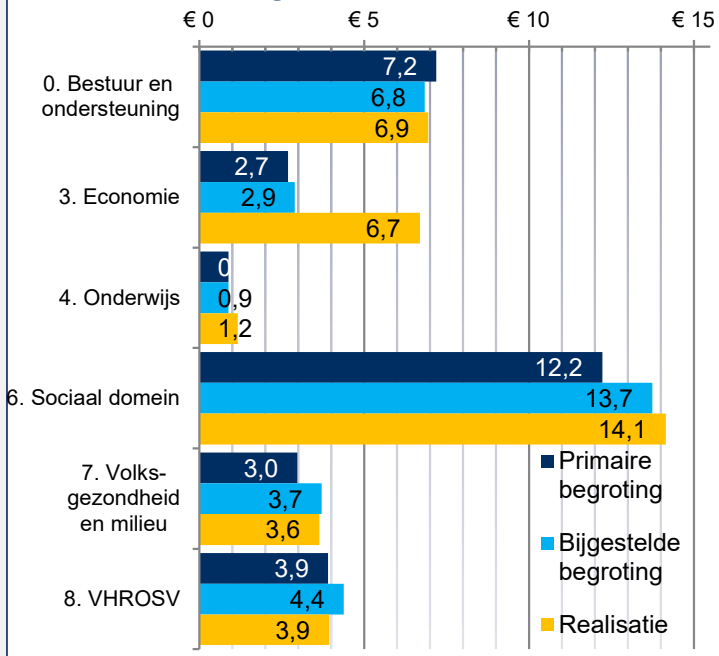
Onderwerp	Toelichting
Verbonden partijen	In uw jaarrekening zijn diverse bijdragen (exclusief programmakosten) aan verbonden partijen verwerkt. De (op basis van de financiële impact en risicoprofiel) belangrijkste verbonden partijen betreffen: - GR Participatiebedrijf KempenPlus: bijdrage € 3,3 mln - GR Samenwerking Kempengemeenten: bijdrage € 3,7 mln Bovengenoemde bedragen zijn verwerkt op basis van de (concept)jaarcijfers 2022 zoals opgeleverd door de verbonden partij. Wij hebben kennis genomen van deze jaarcijfers en stemmen in met de huidige verwerking in de jaarrekening en de toelichting van de risico's in de paragraaf verbonden partijen. Wij wijzen u verder op de volgende zaken: • De GRSK houdt geen eigen weerstandsvermogen aan. Dit betekent dat zij bij uw gemeente een aanspraak zal doen voor toekomstige risico's en verliezen. Het resultaat over 2022 was overigens positief en nog niet verwerkt binnen uw jaarrekening. • Ten aanzien van uw deelname aan de GR Kempisch bedrijvenpark (KBP) merken wij tot slot op dat de exploitatie (en daarmee de GR) binnen afzienbare tijd kan worden afgerond. Als gevolg hiervan kan uw gemeente nog enkele winstuitkeringen verwachten. Deze worden binnen uw gemeente pas verwerkt nadat hierover een bestuursbesluit is genomen.
Interne beheersing	Op basis van onze werkzaamheden hebben wij **geen significante tekortkomingen** in de interne beheersing geconstateerd. In onze management letter hebben wij enkele belangrijke aandachtspunten opgenomen voor de verdere verbetering van processen, die met name toezien op de invulling van de verbijzonderde interne controle functie met het oog op de rechtmatigheidsverantwoording. Wij constateren dat hiervoor in de organisatie aandacht is. Naar aanleiding van onze eindejaarscontrole zijn ten aanzien van de belangrijkste punten met betrekking tot de interne beheersing aanvullende werkzaamheden uitgevoerd door zowel de VIC als ons, waarbij geen materiële bevindingen naar voren zijn gekomen.
SiSa-bijlage	De **SiSa-bijlage** en bijbehorende stukken dienen door uw organisatie voor 15 juli a.s. elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. De verplichten tabellen voor fouten en onzekerheden die aangeleverd moeten worden bij het CBS zijn opgenomen achter in het verslag.

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

3.1 Rechtmatigheid

Rechtmatigheid	
Begrotingsrechtmatigheid	Bevinding

Lasten per programma € mln

In het kader van de controle hebben wij onderzoek verricht op overschrijdingen groter dan de rapporteringstolerantie van lasten ten opzichte van de geraamde begroting. Hiernaast laten wij de programma's met een lastentotaal vanaf € 3 mln zien of met een overschrijding groter dan de rapporteringstolerantie.

Binnen Programma 0 is de totale overschrijding € 105.000, dit hangt samen met het verplicht vormen van de wachtgeldverplichting en de gedane afkoop.

De hogere lasten binnen Programma 3 (overschrijding € 3,8 mln) komt door verplichte ophoging verliesvoorziening Kleine Hoeven en de administratieve verwerking van de grondexploitaties waar tegenover compenserende baten staan.

Op Programma 4 is de totale overschrijding € 279.000 door hogere uitgaven inzake Onderwijsachterstandenbeleid. Hier tegenover staan hogere bijdrage vanuit het Rijk.

De hogere lasten op Programma 6 (€ 401.000) worden veroorzaakt door de hogere lasten op inkomensregelingen. Hiertegenover staan deels compenserende bijdrages welke onder de algemene uitkering zijn opgenomen.

Gezien bovenstaande zijn we er vanuit gegaan dat er geen begrotingsoverschrijdingen in ons oordeel betrokken dienen te worden.

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

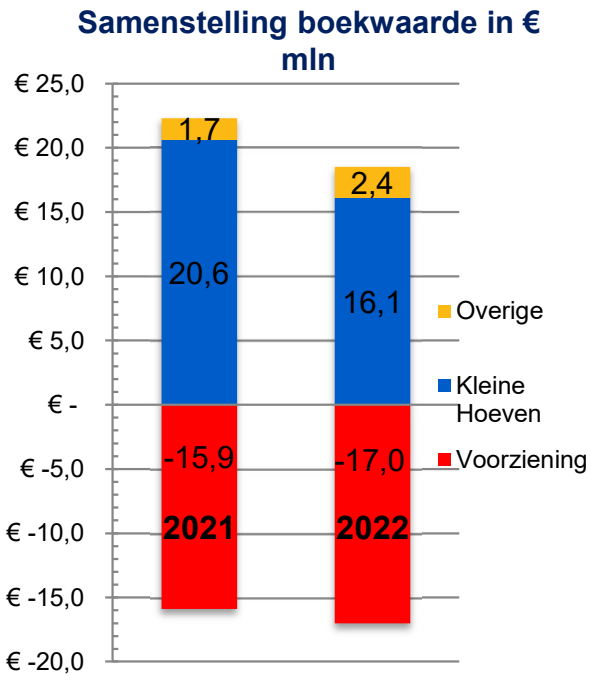
3.1 Rechtmatigheid - vervolg

Rechtmatigheid	
	Bevinding
Begrotingsrecht-matigheid	We hebben gecontroleerd of de investeringen binnen het vastgestelde krediet zijn uitgevoerd. Ten aanzien hiervan hebben wij opmerkingen: • Er zijn geen materiële overschrijdingen geconstateerd boven de rapporteringstolerantie; • Ten aanzien van rehabilitatie wegen hebben wij geadviseerd om voortaan duidelijkere afspraken te maken over het omgaan met over- en onderschrijdingen op de jaarlijks beschikbare kredieten (vast bedrag per jaar € 950.000) en het moment van aanvragen van aanvullend krediet. Om de voortgang van deze projecten beter te monitoren is het tijdig afsluiten van oude kredieten en het aanvragen van aanvullende kredieten van belang. Zeker gezien de hoge inflatie van dit soort uitgaven.
Aanbestedings-rechtmatigheid	In het kader van de rechtmatigheidscontrole zijn onze controlewerkzaamheden op inkopen en aanbestedingen gericht op het voldoen aan de Europese aanbestedingswetgeving. Tijdens de interim controle en de eindejaarscontrole hebben wij kennis genomen van de inkoopanalyse zoals die door de organisatie wordt uitgevoerd. Wij hebben daarnaast onze eigen controlewerkzaamheden hierop verricht. Op basis van deze controlewerkzaamheden zijn geen onrechtmatige aanbestede inkooptrajecten geconstateerd. Wij hebben in het bijzonder aandacht besteed aan de inkopen die hebben plaatsgevonden in het kader van de crisisopvang voor Oekraïense vluchtelingen. Vanwege het korte tijdsbestek en de onzekerheid die gemoeid was met de organisatie van deze opvang, kon vooraf niet altijd een inkoopstrategie worden opgesteld. Door de organisatie is achteraf onderbouwd dat in lijn met de Europese aanbestedingswetgeving is ingekocht ofwel dat inkopen (zoals huur) zijn vrijgesteld. Wij hebben deze onderbouwing beoordeeld en onderliggende documentatie getoetst. Op basis hiervan stemmen wij in met deze conclusie. Wij hebben geadviseerd de rechtmatigheid van deze dossiers te monitoren.

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

3.2 Grondexploitaties

Grondexploitaties

	Bevinding	
Grond exploitaties		De **waarde** van de gronden in exploitatie exclusief voorziening is in 2022 gedaald van € 22,3 mln naar € 18,5 mln. De **voorziening** voor verwachte verliezen op grondexploitaties is toegenomen van € 15,9 mln naar € 17,0 mln en ziet toe op de projecten Kleine Hoeven (€ 13,7 mln), Hart van Reusel (€ 2,6 mln) en De Leeuwerik (€ 0,6 mln). De grootste mutaties in 2022 betreffen: • Kosten + € 1.735.000 (€ 839.000 Kleine Hoeven) • Overige verkopen -/- € 7.032.000 (€ 5.340.000 Kleine Hoeven) • Tussentijdse winstneming + € 1.539.000 (€ 1.364.000 Molen Akkers) • Dotatie voorziening -/- € 1.132.000 (€ 995.000 Kleine Hoeven) Het financiële risicoprofiel van uw grondbedrijf is met name hoog voor Kleine Hoeven vanwege de resterende looptijd en de te maken kosten en Hart van Reusel vanwege het lopende bezwaar en de nog te maken kosten. De dotatie op de voorziening van de Kleine Hoeven wordt veroorzaakt door de reconstructie van de weg welke wel opgenomen was in het plan maar niet in de calculatie. Bij de 1e Berap 2023 bent u hierover geïnformeerd en is er aanvullend krediet verstrekt. Wij hebben de doorrekeningen en de (tussentijdse)winstnemingen van de grondexploitaties uitvoerig gecontroleerd en stemmen in met de gehanteerde uitgangspunten en waardering. Wij merken hierbij op dat de tussentijdse winstneming op Molen Akkers veroorzaakt wordt door een calculatie uit het verleden op basis van foutieve gegevens. Wij hebben geadviseerd de juistheid en volledigheid van de toe te rekenen kosten aan de exploitaties vast te stellen.

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

3.3 Voorzieningen groot onderhoud

Voorzieningen groot onderhoud

Bevinding

De gemeente Reusel-De Mierden heeft ter financiering van toekomstig onderhoud aan haar investeringen (gebouwen, wegen etc.) egalisatie-voorzieningen gevormd. Een voorziening moet, in tegenstelling tot een bestemmingsreserve, volledig zijn. In het kader van onze jaarrekeningcontrole besteden wij nadrukkelijk aandacht aan de diverse onderhoudsvoorzieningen. Hierbij richten wij ons met name op de volgende vragen:

1. Zijn de jaarlijkse stortingen in de voorzieningen in overeenstemming met de begroting en gebaseerd op een onderhoudsplanning?
2. Zijn de onttrekkingen aan de voorziening in lijn met het doel van de voorziening?
3. Ligt het eindsaldo van de voorziening in lijn met het onderhoudsplan?

De standen van de diverse onderhoudsvoorzieningen ultimo 2022 ten opzichte van het plan zijn als volgt:

	Plan	Stand 31-12-2022 (begroting)	Stand 31-12-2022 (realiteit)	Verschil
Onderhoud wegen	2018-2027	€ 1.038.000	€ 1.290.000	€ 252.000
Onderhoud gebouwen	2019-2033	€ 900.000	€ 1.050.000	€ 150.000
Achterstallig onderhoud gebouwen	2019-2024	€ 58.000	€ 375.000	€ 317.000

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

3.3 Voorzieningen groot onderhoud (vervolg)

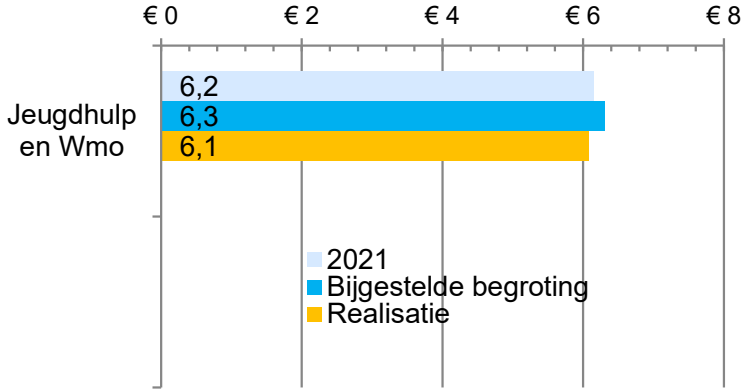
Voorzieningen groot onderhoud	
	Bevinding
	De meerjarige onderhoudsplannen voor gebouwen en wegen waarop de voorzieningen zijn gebaseerd merken wij het volgende op: • De dotatie aan de voorziening wegen (€ 345.000) is gebaseerd op de meerjarenplanning tot en met 2022. Het hele plan kijkt door tot 2027 en dit zou leiden tot een hogere benodigde dotatie. Wij hebben begrepen dat de dotatie vanaf 2023 ook structureel verhoogd gaat worden op basis van het plan tot 2027. Hierbij is echter nog geen rekening gehouden met het huidige prijspeilniveau voor wegen. Dit prijspeilniveau is significant hoger dan waarmee rekening is gehouden in het plan. Wij hebben geadviseerd om na te gaan welk effect dit gaat hebben op de dotatie van de voorziening. • Aanvullend hebben wij de gemeente geadviseerd om het overkoepelend beheerplan uit te werken in concrete uitvoeringsplannen. Dit is belangrijk om de voortgang ten opzichte van het plan goed te monitoren. Hierdoor wordt het tevens concreter welke kosten in mindering gebracht mogen worden op de voorziening. • Bij de voorzieningen groot onderhoud gebouwen en achterstallig onderhoud gebouwen loopt de uitvoering achter ten opzichte van de planning. Dit verklaart het hogere saldo van de voorziening dan volgens het plan. De tendens is overigens al enkele jaren zichtbaar. Voor een optimale financiële beheersing van uitgaven aan groot onderhoud is het van belang dat een MJOP realistisch is en dat de werkelijke uitgaven ten laste van de voorziening hiermee in de pas lopen. Daarnaast is het belangrijk om het plan jaarlijks te evalueren zeker gezien de hoge inflatie en gezien het uitgestelde onderhoud naar de toekomst. De voorziening achterstallig onderhoud gebouwen dient in overeenstemming met de verslaggevingsregels voor 2024 te zijn ingelopen.

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

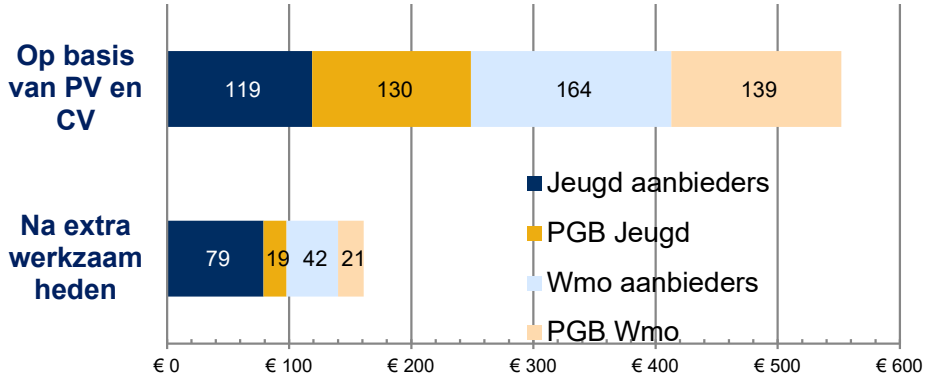
3.4 Jeugdhulp en Wmo

Financiële analyse 2022

Lasten Jeugdhulp en Wmo in € mln

Onzekerheid zorglevering in €k

De lasten in het sociaal domein bestaan voor een belangrijk deel uit Jeugdhulp en Wmo. De totale lasten voor Jeugdhulp en Wmo zijn in de bijgestelde begroting hoger ingeschat dan voorgaand jaar. De werkelijke lasten nemen af ten opzichte van 2021 en de begroting. Gezien het moeilijk te voorspellen karakter van deze ‘open einde’ regelingen adviseren we deze lasten nauwkeurig te blijven monitoren.

Voor de volledigheid van de verantwoording van de lasten in de jaarrekening is de gemeente Reusel-De Mierden afhankelijk van de GRSK. De GRSK heeft hiertoe in april en mei 2022 een afstemming gemaakt tussen de opgeleverde productieverantwoordingen door zorgaanbieders en de eigen zorgadministratie. Om vast te stellen dat de gefactureerde zorg ook daadwerkelijk is geleverd, voert de GRSK – naast het afstemmen van de productieverantwoordingen – aanvullende werkzaamheden uit zoals cliëntonderzoeken. De onzekerheid op totaalniveau is hierdoor teruggebracht naar € 161.000.

De verantwoording door de GRSK en de uitkomsten van de accountantswerkzaamheden die aldaar plaatsvinden zijn door ons geïnspecteerd. Wij hebben het bedrag van € 161.000 aangemerkt als resterende onzekerheid in de controle voor rechtmatigheid en getrouwheid.

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

3.5 Overige bevindingen

Overige bevindingen	
	Bevinding
Verlofsaldi	Met ingang van boekjaar 2022 hebben werknemers de mogelijkheid om niet opgemaakte verlofuren onder voorwaarden om te zetten in spaarverlof. Dit spaarverlof heeft - in tegenstelling tot wettelijk- en bovenwettelijk verlof - geen vervaldatum en kan door de werknemer naar eigen wens worden ingezet om met behoud van loon minder te werken. De verslaggevingsregels (BBV) schrijven voor dat spaarverlof onder voorwaarden financieel tot uitdrukking moet komen in een voorziening. De gemeente heeft met ingang van 2022 geen voorziening spaarverlof aangelegd maar voor het gekochte spaarverlof van € 25.000 een toevoeging aan de reserve mobiliteit bevordering en opvanglangdurig verlof gedaan. Wij hebben geadviseerd hiervoor een voorziening te vormen. De verwachting is dat deze positie in de toekomst verder gaat toenemen als meer werknemers gebruik gaan maken van deze regeling. Voor de overige verlofsaldi zijn conform vorige jaren geen verplichtingen gewaardeerd in de jaarrekening. Wij adviseren om in 2023 de financiële verplichting ten aanzien van de verschillende soorten verlof (wettelijk, bovenwettelijk, spaarverlof, etc.) in kaart te brengen. Vanuit daar kan er beleid worden gemaakt over de financiële verwerking.
Opvang Oekraïne	In 2022 hebben de gemeenten in Nederland als taak gekregen om opvanglocaties voor Oekraïense vluchtelingen te realiseren en exploiteren. De gemeente wordt hiervoor gecompenseerd door het Rijk en dient hiervoor een verantwoording van de kosten te doen middels SiSa. Wij merken ten aanzien van deze regeling het volgende op: • De totale lasten bedragen circa € 0,4 mln en bestaan voornamelijk uit het realiseren van de opvanglocaties en overige ingekochte diensten zoals huur/huisvestingskosten, en overige goederen en diensten zoals afvalinzameling etc. Wij hebben – naast de rechtmatigheidsaspecten van deze inkopen – vastgesteld dat deze lasten juist zijn verantwoord in de jaarrekening. • De bekostiging door het Rijk - op vaste normbedragen per gerealiseerde opvangplek – bedraagt € 1,8 mln. De gemeente heeft hierdoor een voordeel van € 1,4 mln gerealiseerd binnen de jaarrekening. Dit bedrag is in basis vrij besteedbaar. Binnen de jaarrekening is daarnaast nog een schuldpositie van € 0,1 mln opgenomen ten aanzien van de nog te ontvangen bevoorschotting.

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

3.5 Overige bevindingen

Overige bevindingen	
	Bevinding
Claim Attero	Reeds lange tijd loopt er een juridisch geschil tussen afvalinzamelaar Attero en een grote groep Brabantse gemeenten. In 2023 is duidelijk geworden dat deze gemeenten een nabetaling moeten doen aan Attero in verband met de afvallevering over de jaren 2015 en 2016. Namens de 21 gemeenten in de regio treedt GR Metropoolregio Eindhoven op als partij die de financiële afhandeling met Attero verricht. De nabetaling aan Attero voor deze 21 gemeenten bedraagt circa € 5,6 mln. De gemeente Reusel-De Mierden heeft in haar jaarrekening een voorziening getroffen voor deze kwestie van € 183.000 en onder de overige schulden is € 183.000 opgenomen. Dit bedrag betreft het geschatte aandeel van de gemeente in de nabetaling op basis van tonnage. Over de exacte afrekening loopt nog discussie binnen de regio. Gezien de omstandigheden stemmen wij in met de getroffen voorziening en de toelichting hieromtrent.
Claims omgevings-vergunning	Binnen de gemeente Reusel-De Mierden loopt een juridische procedure ten aanzien van een omgevingsvergunning. Het is een langlopende procedure waarbij er door de tegenpartij een claim is ingediend. Middels een tussenvonnis is de gemeente aansprakelijk gesteld. De procedure omtrent het schadebedrag loopt nog. De gemeente is van mening dat de claim verzekerd is en derhalve heeft de gemeente in de jaarrekening 2022 geen voorziening getroffen. Daarnaast loopt nog een andere schadeclaim vanwege onrechtmatige besluitvorming inzake een omgevingsvergunning. De omvang hiervan is nog onduidelijk waardoor het niet mogelijk is om een goede inschatting te maken om een voorziening hiervoor te vormen. De gemeente heeft deze claim toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Wij kunnen instemmen met deze verwerkingswijze.

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

4. Overige aspecten in relatie tot onze controle

Onderwerp	Toelichting
Geen sprake van beperkingen in de reikwijdte van onze controle	Er zijn **geen beperkingen** bij de uitvoering van onze controle opgetreden. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van de controleopdracht door de medewerkers van de gemeente de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.
Fraude	De verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude ligt primair bij het college. Onze rol als accountant is om vast te stellen dat de jaarrekening vrij is van materiële afwijkingen door fouten of fraude. Bij fraude is het risico dat een afwijking niet ontdekt wordt groter dan bij fouten, omdat fraude vaak samen gaat met activiteiten om de fraude te verhullen. Onze werkzaamheden ten aanzien van fraude bestaan onder andere uit: • Alertheid op fraudesignalen gedurende de controle; • Evalueren en bespreken van mogelijkheden tot fraude en fraudesignalen met het management en college; • Het uitvoeren van een analyse op handmatige journaalposten, onder andere om ingrijpen van het management en college in de interne beheersing te kunnen identificeren; • Het uitvoeren van controlewerkzaamheden op schattingsposten, onder andere om oneigenlijke beïnvloeding door het management en college te kunnen identificeren; • Het beoordelen van rechten in de financiële administratie en de bankapplicatie alsmede het uitvoeren van een bankanalyse, met als doel om fouten en fraude in de uitgaande betalingen te kunnen identificeren. Er zijn gedurende 2022 door ons **geen materiële fraudegevallen geconstateerd** en er zijn ons eveneens geen vermoedens van fraude bekend. Daarnaast heeft het college aan ons geen melding gemaakt van geconstateerde fraudegevallen of andere fraudesignalen. Wij hebben in de management letter geadviseerd om een fraudebeleid op te stellen.
Claims en juridische procedures	Er zijn **geen andere belangrijke** (dreigende en niet gewaardeerde) **claims en/of juridische procedures** met een mogelijke materiële impact op de cijfers per ultimo 2022, anders dan toegelicht onder de niet uit de balans blijkende verplichtingen, de paragraaf weerstandsvermogen en hiervoor genoemd in het accountantsverslag.

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

4. Overige aspecten in relatie tot onze controle

Onderwerp	Toelichting
Gebeurtenissen na balansdatum	Er zijn **geen belangrijke gebeurtenissen na balansdatum** anders dan hetgeen opgenomen in de niet uit de balans blijkende verplichtingen.
Geautomatiseerde gegevensverwerking	Wij hebben vanuit onze controle op de jaarrekening **geen belangrijke bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit** van de geautomatiseerde gegevensverwerking.
Onafhankelijkheid	Wij zijn onafhankelijk van uw gemeente en voor zover wij weten heeft zich geen inbreuk voorgedaan op de van toepassing zijnde regels (Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (VIO)) ten aanzien van onafhankelijkheid.

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

5. Bijlage 1 – Tabel fouten en onzekerheden SiSa

Nummer	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in €	Toelichting fout / onzekerheid
A13	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen	-	0	n.v.t.
A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	-	0	n.v.t.
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	-	0	n.v.t.
C55	Aanpak energiearmoede	-	0	n.v.t.
C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslag enaffaire	-	0	n.v.t.
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	-	0	n.v.t.
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	-	0	n.v.t.
E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaai	-	0	n.v.t.
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2021	-	0	n.v.t.
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2021	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 2	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 3	-	0	n.v.t.

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

5. Bijlage 1 – Tabel fouten en onzekerheden SiSa

Nummer	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in €	Toelichting fout / onzekerheid
G4	Tozo 4	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 5	-	0	n.v.t.
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire – gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T	-	0	n.v.t.
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire – gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen in jaar T	-	0	n.v.t.
G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel	-	0	n.v.t.
H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	-	0	n.v.t.
H8	Regeling Sportakkoord 2020–2022	-	0	n.v.t.
H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	-	0	n.v.t.
L6	Regeling specifieke uitkeringen uitvoering Subsidieregeling sanering varkenshouderijen	-	0	n.v.t.
L7B	Regeling specifieke uitkering IBP-Vitaal Platteland	-	0	n.v.t.

Strekking controleverklaring	
Strekking controleverklaring rechtmatigheid:	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid:	Goedkeurend

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

Smart decisions. Lasting value.